

Supplerende regeringsgrundlag

Fremgang, velfærd og nye udfordringer

Regeringen, Oktober 2000

Supplerende regeringsgrundlag
Fremgang, velfærd og nye udfordringer, oktober 2000

Publikationen kan bestilles hos:

Schultz Information
Herstedvang 12,
2620 Albertslund
Telefon 43 63 23 00
Fax: 43 63 19 69
E-mail: Schultz@schultz.dk
Hjemmeside: www.schultz.dk

eller afhentes hos:

Schultz Boghandel
Vognmagergade 7
1120 København V

Henvendelse om publikationen kan i øvrigt ske til:

Statsministeriet
Christiansborg
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K
Telefon 33 92 33 00

Omslag: Schultz Grafisk
Tryk: Schultz Grafisk
Oplag: 6.000
Pris: Gratis
ISBN: 87-7856-410-7

Elektronisk publikation:
ISBN: 87-7856-411-5

Publikationen kan hentes på Statsministeriets hjemmeside: www.stm.dk

SUPPLERENDE REGERINGSGRUNDLAG

Det holdbare Danmark

De globale og europæiske forhold påvirker mere end nogen sinde vore muligheder i Danmark. Derfor skal Danmark være en aktiv deltager i udviklingen af mere fredelige, økonomiske, sociale og miljømæssigt bæredygtige forhold i Europa og i verdenssamfundet. Vi kan ikke isolere os mod forandringer, men vi skal ruste os til at forme fremtiden under nye vilkår.

Globaliseringen af økonomien, internettet og nye teknologier binder mennesker og nationale økonomier tættere sammen. Det giver muligheder for stigninger i velstand, men rejser også krav om omstilling.

Det danske samfund er i fremgang i en verden præget af store forandringer og globale udfordringer. Gennem de seneste år har Danmark fået økonomisk styrke, høj beskæftigelse og fastholdt en rimelig fordeling af velstand og muligheder.

Den store udfordring for Danmark i det 21. århundrede er at udvikle vores samfund, så økonomisk fremgang og konkurrencedygtighed går hånd i hånd med bedre miljø og større lighed i befolkningen med hensyn til beskæftigelse, levevilkår og aktiv inddragelse i samfundslivet.

Bæredygtig udvikling er et vigtigt mål. Væksten i økonomien må ikke føre til vækst i forurening og øget belastning af naturen.

Regeringen vil aktivt møde disse udfordringer. Vi vil præge udviklingen ude og skabe det holdbare samfund hjemme.

Regeringen fremlagde i marts 1998 regeringsgrundlaget ”Godt på vej”. Det er fortsat regeringens grundlag, og størsteparten af de konkrete initiativer er nu gennemført.

Regeringen fremlægger nu nye ideer og mål som supplement til regeringsgrundlaget.

Danmark og EU

Et flertal af den danske befolkning stemte nej ved folkeafstemningen den 28. september til deltagelse i den fælles valuta. Danmark står her ved i en ny og vanskelig situation. Regeringen vil aktivt fortsætte den danske europapolitik på alle de områder, vi er med i, og varetage danske interesser bedst muligt.

Resultatet af folkeafstemningen indebærer, at overvejelser om ophævelse af de øvrige danske forbehold ikke er aktuelt.

Det er en central målsætning for regeringen at fremme EU's udvidelse. Udvidelsen af EU er af afgørende betydning for at få et helt Europa. Regeringen lægger derfor stor vægt på at få en afslutning af regeringskonferencen i Nice til december, således at EU bliver klar til at optage de nye lande fra udgangen af 2002. Regeringen vil holde tæt kontakt til Folketingets partier frem til afslutningen af regeringskonferencen. Regeringens forhandlingsgrundlag er kendt. Et stort flertal i Folketinget står bag.

Regeringen vil også arbejde hårdt for at fremme de danske synspunkter på andre områder, som har Danmarks særlige interesse. Det gælder arbejdet med at skabe flere og bedre jobs. Det gælder miljøet og den grænseoverskridende kriminalitet. Og det gælder områder som fødevarer sikkerhed og forbrugerbeskyttelse. Globaliseringens udfordringer løses bedst i samarbejde med andre lande. EU kan her spille en særlig rolle i bestræbelsen på at skabe stærke, internationale regler.

Folkeafstemningen drejede sig om Danmarks deltagelse i den fælles valuta. "Nej'et" ændrer ikke ved Danmarks medlemskab af EU. Tværtimod viser den engagerede debat og den høje valgdeltagelse, at Danmark ikke vender ryggen til Europa. Det er vigtigt at fastholde og udvikle de værdier, vi har fælles i Europa. Det er regeringens opfattelse, at langt de fleste danskere ønsker et fortsat stærkt dansk engagement i den europæiske udvikling.

Regeringen vil derfor lægge op til en debat med befolkningen og partierne om, hvorledes vi bedst bidrager til det europæiske samarbejde.

*****

Fundamentet for velfærden

Orden i økonomien

Siden regeringen trådte til i 1993, er det gået konstant fremad i dansk økonomi. Nu er ledighed og inflation lav. Der er overskud på betalingsbalancen og det offentlige budget.

Den danske fastkurspolitik er uændret. Det har været én af hjørneste-
nene i dansk økonomisk politik gennem de sidste 18 år. Aftalen mel-
lem Danmark, euro-landene og Den Europæiske Centralbank om den
danske kroners tilknytning til euro'en fortsætter uændret.

Orden i økonomien er ikke et mål i sig selv. Men det er fundamentet
for fremgang i velfærd og tryghed for samfundets udsatte grupper.
Derfor skal vi bygge videre på reformerne og de opnåede resultater.

Danmark står over for en række udfordringer.

Tilgangen til arbejdsmarkedet bliver mindre. Det er en ny situation.
Antallet i de erhvervsaktive aldre vokser ikke mere, kvinderne er ude
på arbejdsmarkedet, og den store ledighed er bragt ned. Beskæftigel-
sen kan fortsat stige, men stigningen bliver kun halvt så stor som væk-
sten siden 1993.

Det er målet at øge beskæftigelsen med ekstra 100.000 personer i lø-
bet af de næste 10 år. Det kræver en meget omfattende indsats. Ledig-
heden skal falde yderligere, men først og fremmest kræver det en be-
tydelig stigning i arbejdsstyrken. Der er allerede gjort meget med æn-
dringer af overgangsydelse, efterløn og førtidspension.

Der skal sættes ind med uddannelse, forstærket integration af indvan-
drere, plads på arbejdsmarkedet til personer med reduceret arbejdssev-
ne og en væsentlig reduktion af sygefraværet. Det kræver over en år-
række et meget betydeligt antal fleksjob. Det stiller store krav om for-
andringer, men giver også nye muligheder og udfordringer.

Der er stor efterspørgsel efter mere og bedre offentlige service i takt
med stigningen i velstanden. Men en holdbar og balanceret udvikling
på arbejdsmarkedet kræver, at der også er plads til stigende privat be-
skæftigelse. Det er en forudsætning for finansieringen.

Den øgede beskæftigelse skal derfor både give plads til fortsat vækst i den private sektor og til en prioriteret udbygning af den offentlige service.

Men vi kan ikke i samme tempo som hidtil ansætte flere i den offentlige sektor. I stedet får vi nye teknologiske muligheder. Vi skal i endnu større omfang bruge og udvikle den nye teknologi. Det vil muliggøre mere og bedre service.

Vi skal gennemføre en omfattende fornyelse og sikre mere kvalitet for pengene i den offentlige sektor. Vi skal blive bedre til at prioritere, bedre til at organisere og til at lære af de bedste.

Af hensyn til kommende generationer skal den offentlige gæld bringes hurtigt ned. Der skal derfor i en lang årrække fastholdes et overskud på de offentlige finanser af den størrelse, vi nu har. Det er forudsætningen for, at gæld og rentebyrde kan falde i takt med behovet for øgede udgifter til en voksende ældrebefolkning.

Derved kan - også på længere sigt - sikres et godt velfærdssamfund uden stigende skattetryk.

Det skal kunne betale sig at arbejde og investere i Danmark. Regeringen vil fortsætte arbejdet med at sikre, at det samlede skatte- og afgiftssystem er robust over for internationaliseringens udfordringer.

EU-landene bør samarbejde om minimumsregler og satser f.eks. på erhvervsskat og grønne afgifter for at undgå unfair skattekonkurrence til skade for mulighederne for at finansiere velfærdssamfundet.

Investeringer i Danmarks fremtid

Gennem de sidste 10 år er der investeret betydeligt i udbygningen af energiforsyningen, den kollektive trafik og de faste forbindelser over Storebælt og Øresund. Også investeringerne i kulturbyggeri, miljø, daginstitutioner og ældreboliger har været højt prioriteret.

Investeringerne i de kommende 10 år skal især ske i lyset af de demografiske ændringer og overgangen til videnssamfundet. Samtidig skal vedligeholdelsen af den offentlige infrastruktur sikres.

Investeringer på folkeskoleområdet skal prioriteres, fordi der bliver flere skolebørn og fordi gode grunduddannelser er grundlaget for videnssamfundet. På lidt længere sigt stiger antallet af ældre markant. Ældreboliger skal derfor også prioriteres højt.

Infrastrukturen skal udbygges, så Danmark kan udvikle vidensamfundet. De fleste investeringer i bredbånd og netværk vil være private, men der vil også være behov for at investere i at føre den offentlige sektor ind i vidensamfundet.

De to store faste forbindelser over Storebælt og Øresund er nu åbnet og er med til at knytte Skandinavien tættere sammen. Den danske og den tyske regering har aftalt at undersøge, om private investorer vil stå for etableringen af en kyst-til-kyst forbindelse over Femer Bælt.

Der vil i de kommende år være behov for investeringer i vedligeholdelse af vejene i Danmark, og der skal gøres en indsats for at reducere antallet af ”sorte pletter”.

Der vil også være behov for investeringer i den kollektive trafik og i udbygning af vejnettet.

Regeringen vil inden udgangen af 2000 fremlægge en redegørelse om offentlige investeringer – ”Investeringer i Danmarks fremtid”. Redegørelsen vil blive lagt frem til drøftelse i Folketinget og danne grundlag for regeringens prioriteringer af de offentlige investeringer over de næste 10 år.

Bedre kvalitet og ledelse i den offentlige sektor

Den offentlige sektor skal løbende omstilles og fornyes, så borgerne sikres høj kvalitet. Det skal ske med inddragelse af de offentlige ansatte, så deres kreativitet og evne til at tænke i nye baner udnyttes fuldt ud.

Alle offentlige institutioner bør systematisk lære af de bedste, både når det gælder kvalitet og effektivitet. Endvidere bør undersøgelser af borgernes opfattelse af kvaliteten indgå i arbejdet.

Statslige institutioner skal løbende afprøve deres kvalitet og effektivitet bl.a. ved systematisk at sammenligne sig med andre offentlige og private institutioner i ind- og udland.

Effektivisering og omstilling kræver god ledelse på alle niveauer, løbende udvikling af medarbejdere, deres viden og kvalifikationer samt af arbejdspladser, der kan tiltrække engagerede og kompetente mennesker. Regeringen vil derfor sætte ledelse i den offentlige sektor på dagsordenen.

Alle offentlige institutioner skal inden udgangen af 2001 kunne tilbyde god brugerinformation og let adgang for borgerne til at kommunikere med offentlige myndigheder.

Borgerne skal have adgang til information om kvalitet og valgmuligheder til børneinstitutioner, skoler, ældrepleje mv., samt mulighed for at sammenligne forskellige institutioner.

Den offentlige sektor skal gå foran, når det gælder om at sikre en bæredygtig udvikling, f.eks. gennem grøn indkøbspolitik, energibesparende foranstaltninger, anvendelse af renere teknologi og udfasning af brugen af uønskede stoffer.

Danmark som vidensamfund

Den offentlige sektor i vidensamfundet

Regeringen ønsker at fremme overgangen til vidensamfundet ved, at den offentlige sektor offensivt udnytter de nye muligheder, som vidensamfundet byder på.

Danmark skal have en digital forvaltning, som er førende i verden. Den offentlige sektor kan herved blive en dynamo for privat foretagelse. Med åben og nem adgang til regering, offentlige myndigheder, institutioner, oplysninger og statistik. Der skal desuden være høj sikkerhed i den elektroniske kommunikation og sagsbehandling. Regeringen vil inden årets udgang præsentere et samlet strategiplæg.

Udbygningen af internetadgang til det offentlige skal ikke afskære folk uden internetadgang fra en ordentlig kontakt til det offentlige. Alle borgere skal derfor fortsat kunne henvende sig direkte til kommunekontorer og andre offentlige institutioner.

Uddannelse

I vidensamfundet er livslang uddannelse nøglen til velfærd - både for den enkelte og for samfundet.

Regeringen vil i efteråret drøfte rammerne for de videregående uddannelser med partierne. Drøftelserne skal fokusere på forbedringer af uddannelsernes kvalitet og på, hvordan ressourcerne udnyttes optimalt, så flere får en videregående uddannelse – og færre falder fra.

Udviklingen med øgede frihedsgrader til uddannelsesinstitutionerne med hensyn til ledelsesformer og økonomi skal udbredes til de lange videregående uddannelsesinstitutioner.

Social- og sundhedsuddannelserne styrkes som ordinære uddannelser.

Regeringen vil sammen med arbejdsmarkedets parter følge udmøntningen af erhvervsuddannelsesreformen. Det bør overvejes at styrke det samfundsfaglige element i uddannelserne.

Antallet af lære- og praktikpladser er historisk lavt. Det er uacceptabelt i en situation, hvor virksomhederne efterspørger dygtig faglært arbejdskraft, og hvor årgangene er små. Arbejdsmarkedets parter må kende deres ansvar og i samarbejde med uddannelsesinstitutionerne løse denne vigtige opgave.

Danmark ligger i front, hvad angår skolernes forsyning med IT. Men der er behov for at styrke udviklingen og den pædagogiske anvendelse af IT og andre medier i undervisningen. Lærerne skal sikres de nødvendige IT-kvalifikationer, og der skal udvikles IT-baserede undervisningsmidler. Det skal i højere grad end i dag være muligt at tage en uddannelse eller dele heraf som fjernundervisning.

Forskning og international kvalitet

Stærke forskningspositioner er afgørende for den fortsatte udvikling af det danske samfund. Regeringen vil styrke forskningsområdet yderligere. Samtidigt skal samspillet mellem offentlig og privat forskning forstærkes for at fremme innovation i erhvervslivet.

Derfor skal der uddannes flere ph.d.-studerende. Det skal ske på et højt fagligt niveau og i et åbent samarbejde med tilsvarende institutioner i udlandet. Samtidig bør samspillet mellem forskning og uddannelse øges på alle niveauer.

Fornyelse skal tilstræbes via samarbejde på tværs af forskningsinstitutioner og via økonomiske incitamenter til intern omstilling på universiteterne.

Vidensamfundet og et stærkt erhvervsliv

Med regeringens erhvervsstrategi, .dk21 er der lanceret en erhvervs politik, som vil skabe rammerne for virksomhedernes overgang til vidensamfundet.

Det er vigtigt, at Danmark får sin andel af nye job, som skabes i vidensamfundet.

Danmark skal derfor være et attraktivt land at investere i. Regeringen foreslår, at selskabsskatten sænkes til 30 pct., og at der sikres mere stabile rammer for pensionsopsparing, investering i aktier og risikovillig kapital til mindre virksomheder.

Priserne på en række produkter i Danmark er stadig højere end i andre lande. Sanktioner over for virksomheder, der indgår ulovlige aftaler for at reducere konkurrencen, skal i højere grad afspejle de betydelige omkostninger, som det i nogle tilfælde udløser for forbrugerne.

Regionalpolitik

Regeringen vil arbejde for, at alle områder i landet har gode udviklingsmuligheder. Og at de ressourcer, der findes lokalt, udnyttes bedst muligt.

Regeringen vil igangsætte en undersøgelse vedrørende de regioner, der har haft en mindre gunstig udvikling i indkomst og beskæftigelse. Der vil blive set på, hvad der kan forklare udviklingen i disse regioner, og hvilke barrierer og muligheder, der er for vækst.

Det kommunale udligningssystem yder et væsentligt bidrag til at modvirke regionale forskelle. Regeringen vil sammen med kommunerne undersøge, hvorledes man i endnu højere grad kan understøtte en positiv udvikling i de økonomisk svagere dele af landet.

Kultur

Regeringen har opprioriteret kulturpolitikken gennem flere år. Der er sket en væsentlig udvikling på de fleste områder, herunder film, biblioteker og rytmisk musik.

Regeringen vil fremsætte ny lovgivning om museer og billedkunst.

Der er foretaget og planlagt betydelige investeringer på kulturområdet.

Det Kgl. Teater får et enestående løft med opførelsen af et skuespilhus og et operahus på Københavns havnefront. Operahuset opføres af A.P. Møllers Fond.

Informationssamfundet og den nye teknologi rummer store muligheder for kulturen i fremtiden. Befolkningen får helt ny adgang til landets kulturarv og kulturtilbud. Regeringen vil lægge vægt på, at befolkningen får fuldt udbytte af de nye muligheder. Det indebærer bl.a. indførelse af digitalt TV og en styrkelse af public service forpligtelsen i stationernes programmer.

Kvalitet i velfærd

Regeringen fremlagde februar 2000 oplægget ”Det Holdbare Samfund”. Heri blev angivet en række sigtelinier for velfærdssamfundets udvikling.

Regeringen gennemførte med oplægget som udgangspunkt en række folkehøringer. Folkehøringerne var en succes og en arbejdsform, som også kan bruges på regionalt og lokalt plan af kommuner og amter. Regeringen har lyttet til de signaler, der kom frem på høringerne og vil forbedre kvaliteten på følgende områder:

- Det rummelige samfund
- Omsorgen for de ældre
- Familie og skole
- Velfungerende sundhedsvæsen

Det rummelige samfund

I de kommende år vil indsatsen for flere i beskæftigelse først og fremmest bestå i at få plads til alle på arbejdsmarkedet. Personer med nedsat arbejdsevne, de sidste langtidsledige og – ikke mindst – indvandrere og deres efterkommere skal sikres en plads på arbejdsmarkedet.

Det rummelige arbejdsmarked

De overordnede rammer for en fortsat udbygning af det rummelige arbejdsmarked er ved at være på plads. Kommunerne skal nu i gang med at udarbejde handlingsplaner for den lokale indsats. Regeringen vil løbende følge indsatsen, bl.a. gennem drøftelser med kommunerne og arbejdsmarkedets parter, der har et afgørende ansvar.

Regeringen opfordrer kommunerne og Arbejdsformidlingen til at afprøve nye måder at tilrettelægge aktivering og formidling på, herunder inddragelse af nye aktører. Regeringen vil identificere og fjerne eventuelle barrierer.

Sociale klausuler er et af de redskaber, som kan benyttes både af staten og kommunerne for at udbrede det rummelige arbejdsmarked. Regeringen vil fremsætte lovforslag, der vil give mulighed for at anvende sociale klausuler på nye områder.

For at sætte yderligere skub i servicejobordningen vil regeringen drøfte med forligspartierne og de kommunale parter, hvordan ordningen kan udbredes mere. De mange ordninger med løntilskud, som benyttes inden for det rummelige arbejdsmarked, skal smidiggøres.

Førtidspensionsreform

Formålet med førtidspensionsreformen er at skabe beskæftigelsesmuligheder for de mange, der gerne vil have et arbejde, selv om de ikke har fuld arbejdsevne. Endvidere skal der skabes større retssikkerhed for den enkelte.

Regeringen vil fremsætte forslag til en førtidspensionsreform, der skal træde i kraft 1. januar 2003.

Et nyt arbejdsevnekriterium skal være styrende for indsatsen. Det skal sætte fokus på, hvad den enkelte kan. I dag ses kun på de helbredsmæssige svagheder, og dermed på, hvad den enkelte ikke kan.

Der skal skabes en bedre sammenhæng mellem de forskellige ydelsessystemer – førtidspension, sygedagpenge, kontanthjælp, fleksjobordningen og arbejdsmarkedsordningerne, således at den sociale tryghed er sikret.

Førtidspensionsreformen vil indebære, at antallet af ydelsesniveauer reduceres.

Forudsætningen for, at reformen lykkes, er, at der skabes et tilstrækkeligt antal fleksjob. Arbejdsmarkedets parter har et stort medansvar herfor.

Langtidsledigheden skal afskaffes

Kvaliteten i aktiveringsindsatsen skal øges. Aktiveringen skal gøres mere fleksibel og den konkrete gennemførelse skal i højere grad ske med udgangspunkt i den enkeltes muligheder og med inddragelse af lokale aktører. Reglerne skal have den nødvendige rummelighed her til. Der skal være perspektiv i aktivering og uddannelsesstilbud. Det gælder, uanset om den ledige er forsikret eller ej.

Regeringen vil opstille klarere retningslinier for visiteringen af kontanthjælpsmodtagere til enten en arbejdsmarkedsrettet aktiveringsindsats eller til en indsats, som er rettet mod at løse andre problemer end ledighed. Indsatsen for efteruddannelse af sagsbehandlere vil blive styrket.

Aktiveringsindsatsen skal i højere grad rettes mod virksomhederne. Regeringen vil arbejde for, at der sker en øget opfølgning på effekten af de tilbud, der gives kontanthjælpsmodtagere og forsikrede ledige.

For at styrke tilknytningen til arbejdsmarkedet for kontanthjælpsmodtagere vil regeringen foreslå, at rådighedsreglerne ændres, så de i størst muligt omfang svarer til reglerne for forsikrede ledige.

Integration af indvandrere på arbejdsmarkedet

Indvandrere og deres efterkommere er en del af det danske samfund. De har tilført det nye dimensioner, og de rummer ressourcer, som skal bruges til gavn for den enkelte og for samfundet.

Nøglen til integration ligger på arbejdsmarkedet.

Der skal gøres en særlig indsats for at undgå diskrimination af indvandrere. Regeringen vil sammen med parterne på arbejdsmarkedet opstille en handlingsplan herfor.

Uddannelse og gode dansk kundskaber er fundamentet for vellykket integration på arbejdsmarkedet. Det skal sikres, at ledige med utilstrækkelige dansk kundskaber tidligt får tilbud om dansk undervisning. Herudover skal dansk undervisning kunne indgå som element i den lovpligtige aktivering af ledige kontanthjælpsmodtagere.

Den enkelte skal ikke blot tilbydes hjælp, men også mødes med udfordringer og krav. Rettigheder og pligter må følges ad. Regeringen vil tage skridt til en stramning af reglerne for personer, der udebliver fra dansk undervisning og andre former for aktivering uden gyldig grund.

Omsorgen for de ældre

Den danske skattefinansierede folkepension med grundbeløb og pensionstillæg er det sikre grundlag for nuværende og kommende pensionister.

Regeringen vil sikre de økonomisk dårligst stillede pensionister en bedre, mere ensartet behandling ud over hele landet. Personlige tillæg skal tildeles ensartet efter behov, uanset hvor i landet pensionisten bor.

Omsorgen for de ældre fungerer godt langt de fleste steder. Men indsatsen på ældreområdet kan og skal blive bedre. De fleste ældre klarer sig godt og er selvhjulpne. Den ekstra indsats skal rettes mod de svageste.

Der skal være værdighed og respekt i ældreomsorgen. Hjælpen skal i højere grad være individuelt tilpasset og de ældre – og deres pårørende – skal have medindflydelse. Hjemmehjælpen skal ydes i respekt for den enkelte ældres særlige behov og prioriteringer.

Regeringen vil efter en drøftelse med kommunerne styrke tilsynet med plejehjemmene.

Velfungerende plejehjem og plejeboliger bygger på værdier om respekt og omsorg for den enkelte samt samvær og aktiviteter med de ældre. Disse værdier kan ikke skabes ved mere regulering og kontrol, men kun gennem en aktiv indsats fra ledelse, personale og lokalsamfundet.

Regeringen vil sammen med kommunerne sætte fokus på bedre ledelse på alle niveauer, efteruddannelse af personale, inddragelse af de ansatte, beboere og pårørende, opstilling af klare mål samt løbende opfølgning på målsætningerne. Det bør overvejes at etablere bestyrelser for de enkelte plejehjem, hvor beboere, familie, ansatte og kommunerne er repræsenteret.

Regeringen vil sikre en fortsat høj udbygningstakt af ældreboliger. Især skal ældreboliger med pleje- og omsorgsmuligheder prioriteres højt til gavn for de svageste ældre og demente.

Familie og skole

Børnepasning

Regeringen har sammen med kommunerne arbejdet for at skabe en pasningsgaranti for de små børn. Det er gået godt – der er blevet oprettet mange pladser - og de fleste kommuner har i dag en garanti.

Regeringen vil fortsætte samarbejdet med kommunerne, så også de sidste kommuner kommer med.

Dagtilbuddene skal give forældrene den fleksibilitet, som også er nødvendig for at få familie- og arbejdsliv til at hænge sammen. Kommunerne opfordres derfor til at indgå indbyrdes aftaler, således at pendlere får større mulighed for at vælge dagtilbud i nabo- eller arbejdspladskommune. Desuden skal der arbejdes videre på at øge mangfoldigheden af tilbud gennem offentlig/privat samarbejde.

Kvaliteten i dagtilbuddene er vigtig for børnenes trivsel og sundhed. Sammen med kommuner og de ansatte skal der udvikles nye initiativer til fortsatte kvalitetsforbedringer.

Skole

Folkeskolen er en af de bærende kulturinstitutioner i samfundet.

For at skabe de bedste betingelser for indlæring og trivsel er det nødvendigt, at der fortsat arbejdes med at gøre folkeskolen mere rummelig, så der er meningsfulde udfordringer for alle børn uanset personlige forudsætninger og kulturel og social baggrund. Til gavn for både elever, forældre og lærere og deres indbyrdes samarbejde skal der opstilles mere præcise og gennemskuelige mål for undervisningen.

I den forbindelse er der grund til ekstra opmærksomhed om folkeskoler med særlig mange sociale problemer.

Folkeskolens bygningsmæssige rammer skal forbedres. Det er der taget hul på med regeringens aftale med kommunerne for 2001.

Der skal være adgang til internettet fra alle skoler fra 2001. Regeringen vil sammen med kommunerne øge investeringerne i folkeskolens tilslutning til internettet.

Klub- og fritidstilbud til børn over 10 år skal styrkes. Herunder særligt klubtilbud til unge i socialt belastede områder.

Velfungerende sundhedsvæsen

Sygehusene

Alle skal have lige adgang til gratis sygehusbehandling af en høj kvalitet og uden unødigt ventetid. Patienten skal være i centrum og serviceniveauet højt. Værdigheden og respekten for den enkelte person er afgørende for et velfungerende sygehusvæsen.

Regeringen og amterne aftalte sidste år en ambitiøs strategi for sygehuspolitikken frem til 2002. Målene er: Effektiv ressourceudnyttelse og høj kvalitet, kortere ventetid og klar besked.

Bedre og hurtigere behandling sikres ved større patientgrundlag for de enkelte specialer, samling af akutte beredskaber og flere afdelinger, der alene foretager planlagte operationer.

Der er gennemført behandlingsgarantier for visse livstruende sygdomme. Behandlingsgarantien sikrer, at hvis patienten ikke kan behandles i Danmark, skal patienten tilbydes behandling i udlandet. Regeringen vil arbejde for, at patienter i fremtiden også kan tilbydes behandling i udlandet, når det sker som led i videnskabelige forsøg, hvor danske sygehuse er involveret.

Regeringen har prioriteret en styrkelse af kræftområdet. Der vil også i de kommende år blive afsat ressourcer til en væsentlig udbygning af behandlingskapaciteten i form af flere scannere og strålekanoner.

Flere behandlinger og bedre service kræver et veluddannet personale. Selv om der er ansat flere læger og sygeplejersker i de senere år, er der alligevel mangel på personale mange steder. Disse problemer risikerer at tage til i de kommende år. Der skal fortsat gøres en ekstra indsats for at sikre det nødvendige personale til sundhedssektoren gennem reform af social- og sundhedsuddannelserne og de mellemlange, videregående sundhedsuddannelser.

Regeringen vil opfordre parterne til at drøfte, hvorledes faggrænserne kan smidiggøres.

Sammenhængende patientforløb

Folkehøringerne på sundhedsområdet viste, at sammenhæng i patientforløbet gennem bedre information og medinddragelse af patienten er centrale elementer i den enkeltes vurdering af sygehusvæsenet.

Det er målet, at alle medicinske patienter den første dag skal have en plan for behandling og undersøgelse: Den enkelte patient skal tilknyttes en sundhedsfaglig kontaktperson, der skal koordinere indlæggelsesforløb og information.

Især føler de ældre patienter, at der ofte mangler en klar sammenhæng i genoptræningsindsatsen. Sygehuset skal derfor senest ved udskrivning af patienten udarbejde en plan for det videre genoptræningsforløb.

Genoptræningsindsatsen for svært hjerneskadede skal intensiveres med centre i Øst- og i Vest-Danmark.

Informationen og kommunikationen skal forbedres. Både mellem den enkelte og personalet, men også mellem f.eks. den praktiserende læge og sygehusene. Der skal derfor ske hurtig udbredelse af elektroniske patientjournaler efter fælles standarder.

Hygiejnen og kvaliteten skal være i top på de danske sygehuse.

Omsorgen for døende skal forbedres. Sundhedsvæsenet skal tilbyde den nødvendige bistand fra sygehuse, praktiserende læger og hjemme-sygeplejersker, ligesom der skal være tilbud om ophold på hospice eller særlige afsnit på sygehuse i den sidste levetid.

Alarmcentralerne skal moderniseres og samles. Uddannelse af ambulancepersonalet bliver forbedret, og det sundhedsfaglige personale vil i højere grad blive inddraget ved udrykning.

Regeringen, amterne og kommunerne har gennem flere år prioriteret forbedringer for de psykisk syge meget højt, og indsatsen skaber resultater. De fysiske rammer forbedres, og der uddannes og ansættes mere personale både på sygehusene og i distriktpsychiatrien. Også her er der behov for at styrke sammenhæng, information og rådgivning – med den sindslidende i centrum og i samarbejde med de pårørende.

Folkesundhed

Regeringens folkesundhedsprogram fra sidste år har sat gang i en bred og langsigtet indsats for længere levetid og flere gode leveår for danskerne.

Der skal sættes massivt ind for at undgå, at børn og unge begynder at ryge. Daginstitutioner og skoler skal være røgfri dér, hvor børn opholder sig.

Forbruget af alkohol skal ned, særligt blandt unge. Sundhedsvæsenet skal i højere grad bidrage med råd og vejledning om sund levevis.

Regeringen vil opfordre alle arbejdspladser til at udarbejde sundhedspolitikker.

Kræfterne på de statslige indsatsområder samles og forskningen styrkes. Det lokale arbejde understøttes ved oprettelse af et dokumentationscenter for forebyggelse.

Det bæredygtige samfund

Et bedre arbejdsmiljø

På trods af øget fokus på arbejdsmiljøet i de senere år er antallet af arbejdsskader fortsat meget højt.

Indsatsen bør øges med udgangspunkt i de minimumsregler, der er fastlagt i EU.

Omdrejningspunktet for et bedre arbejdsmiljø er indsatsen på virksomhederne fremfor myndighedernes regulering og kontrol. Regeringen vil arbejde på at styrke indsatsen på arbejdspladserne gennem gode rammevilkår og rådgivning. Regeringen vil derfor foreslå en ordning, der giver virksomhederne en økonomisk tilskyndelse til at forbedre deres arbejdsmiljø. Men når rammerne er i orden, har den enkelte også selv en pligt til at sørge for et bedre arbejdsmiljø. Regeringen vil lægge op til, at denne pligt understøttes af sanktioner.

Det er endvidere nødvendigt at vende blikket indad mod den offentlige sektor. Nedslidning på offentlige arbejdspladser skal bringes ned.

Det er regeringens mål, at der sker en betydelig reduktion af sygefraværet. I samarbejde med arbejdsmarkedets parter vil regeringen opstille en handlingsplan for, hvorledes dette kan opnås.

Sunde og sikre fødevarer

Regeringen vil både herhjemme og i EU fortsætte indsatsen for bedre og sikre fødevarer, ligesom indsatsen for ernæring og sundhed skal forbedres.

Med etableringen af den enstrengede fødevarekontrol kan der sættes hurtigt og effektivt ind over for kilder til levnedsmiddelbårne sygdomme i alle led i fødekæden. Fødevarekontrollen skal målrettes, og resultaterne af undersøgelserne skal konsekvent offentliggøres.

Indsatsen vedrørende sikkerheds- og risikovurderinger inden for fødevaresektoren vil blive styrket.

Regeringen vil gennemføre en reorganisering af fødevareforskningen, således at forskningen bliver bedre koordineret og dermed styrket yderligere. Regeringens forskningsindsats vil blive styret af den grundholdning, at økologi, bæredygtighed og fødevarer sikkerhed er

centrale elementer i det holdbare samfund. Særligt vil regeringen styrke forskningsindsatsen på økologiområdet og sikre, at der er fremdrift i omstillingen til økologisk landbrug. Den økologiske tankegang skal ligge til grund for indsatsen på alle relevante politikområder.

National strategi for bæredygtig udvikling

Regeringen tillægger arbejdet med en national strategi for bæredygtig udvikling samt en tilsvarende EU-strategi afgørende prioritet. Skal der nås fremskridt i forbindelse med FN's møde om miljø og udvikling i 2002, vil et vægtigt strategiudspil fra EU være en forudsætning for at få en afkobling, som betyder, at fortsat økonomisk vækst sker uden en tilsvarende vækst i miljøbelastning og ressourceforbrug.

Det kommende forslag til EU's 6. miljøhandlingsprogram vil blive en vigtig ramme for den miljømæssige konkretisering af EU's overordnede bæredygtighedsstrategi. Et vigtigt led heri er fastlæggelsen af konkrete politikker for integration af miljøhensyn og bæredygtig udvikling i alle sektorer.

Udviklingen i Danmark siden 1993 viser, at et sådant bæredygtighedsarbejde også kan lykkes inden for EU.

Hovedudfordringerne vil i den kommende tid være at imødegå truslen om klimaforandringer. Især gælder det – med udgangspunkt i EU – om at sikre ratifikation af Kyoto-protokollen, så rammen for landenes reduktionsarbejde kan komme på plads. Danmark vil med opfølgningen af Klima 2012 yde sit væsentlige bidrag, bl.a. gennem en fortsat indsats for energibesparelser og udbygning af vedvarende energi.

Kemikalietrykket skal mindskes. Arbejdet vil bl.a. samle sig om opfølgningen på den kemikaliestrategi, som EU forventes at udsende senere på året. Endvidere vil arbejdet med EU's grønbog om PVC have høj prioritet. I arbejdet med den danske kemikaliestrategi vil allergifremkaldende og hormonforstyrrende stoffer være omfattet af indsatsen for bedre sundhed og miljø.

Regeringen har taget det første skridt til grundlaget for en national naturhandlingsplan til sikring af den biologiske mangfoldighed. Regeringen har samtidig lagt op til en debat om, hvorvidt befolkningens adgang til naturen i dag er tilstrækkelig sikret. Regeringen lægger vægt på, at målene i Vandmiljøplan II nås. Såfremt dette ikke er tilfældet, er man rede til at tage de fornødne skridt, herunder evt. overveje afgifter.

Bestræbelserne for at sikre en bedre udnyttelse af ressourcerne samt stoppe væksten i affaldsmængderne skal styrkes. Forureneren betaler-princippet skal efterleves konsekvent. Regeringen vil fortsætte indsatsen for at minimere emballageforbruget gennem en øget anvendelse af emballageafgifter. Der vil på baggrund af et oplæg næste år blive fremlagt et forslag til en samlet strategi herfor.

Trafik

Den kollektive og den individuelle trafik er forudsætninger for et vel-fungerende samfund. Men trafikken er samtidig en af vore største forureningskilder. Der er primært tale om byproblemer, som ikke findes på landet, hvor afhængigheden af individuel transport til gengæld er større.

Regeringen forbereder initiativer til at nedbringe partikelforureningen fra lastbiler og busser.

Den kollektive trafik skal styrkes, hvor der er et trafikgrundlag. Samtidig bør der stilles skrappe betingelser for privatbilismen i byerne, hvor den udgør et problem.

Den kollektive trafik har fået et stort løft. Togtrafikken i Danmark er styrket betydeligt gennem trafikaftalen fra efteråret 1999. Nærbaner omkring de store byer udbygges. Og i hovedstadsområdet vil den kollektive trafik blive forbedret gennem den igangværende udbygning i form af Metroen, ringbanen, de nye S-tog, Øresundstog og vandbusser.

Regeringen vil overveje, om der kan ske en omlægning af beskatningerne af personbiler, så det kan gøres billigere at anskaffe biler, men dyrere at bruge dem dér, hvor belastningen af miljøet er størst. Det kan ske ved over en årrække at udvikle nye instrumenter til at begrænse byernes trafikproblemer - først og fremmest i form af kørselsafgifter. Det skal ske uden, at det samlet ændrer omkostningerne ved at have bil og under hensyn til de særlige forhold for landdistrikterne.

Boligområdet

Regeringen vil gøre de almene boligområder mere attraktive for de boligsøgende. Et afgørende skridt i den retning kan være at skabe mere varierede ejerformer i almene boligområder. Beboernes råderet skal også udvides. Regeringen vil fremlægge forslag om realiseringen af disse målsætninger.

Retsområdet

Regeringens indsats mod kriminalitet vil være baseret på en konsekvent retshåndhævelse og en fortsat massiv indsats over for kriminalitetens årsager.

I overensstemmelse med politiforliget vil regeringen styrke politiindsatsen i nærområderne.

Den særlige indsats over for gadebander og utilpassede unge, koncentreret omkring de store byområder, følges tæt af regeringen. Det skal sikres, at samarbejdet mellem politi, forældre og kommunale myndigheder fungerer, og at de nødvendige institutionspladser tilvejebringes.

Regeringen vil fremsætte forslag om at forbedre støtten til ofre for forbrydelser og om at forhøje erstatningen ved personskader.

Regeringen vil også i EU arbejde for at bekæmpe nyere kriminalitetsformer, der ofte har en grænseoverskridende karakter. Det drejer sig bl.a. om udbredelse af børneporno på internettet, menneskesmugling og handel med kvinder.

Endelig vil regeringen lægge op til en revision af arveloven således, at den bliver i bedre overensstemmelse med nye samlivsformer.

Regeringen lægger vægt på at sikre et fleksibelt og moderne retssystem baseret på arbejdet i Domstolenes Strukturkommission og i Politikommissionen. Regeringen ønsker et retssystem, hvor den enkelte rets- og politikreds kan leve op til de øgede krav med hensyn til konfliktløsning, retshåndhævelse og servicering af borgerne, som stilles i disse år.